

Praha 25.6.2003

39

Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice za rok 2002

(zdroj dat: Český statistický úřad)

Český statistický úřad (ČSÚ) zpracovává státní statistický výkaz Nem Úr 1-02 o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz. Od roku 2001 jsou údaje zjišťovány a publikovány vždy za 1. pololetí a v kumulaci za celý sledovaný rok. Zpravodajskou jednotkou pro účely evidence a statistického vykazování pracovní neschopnosti (PN) pro nemoc a úraz jsou všechny nefinanční podniky, finanční instituce, organizace rozpočtové, příspěvkové, družstevní, soukromé neziskové instituce sloužící domácnostem atd., pokud tyto jednotky samostatně provádějí agendu nemocenského pojištění.

Již vyšla aktuální informace č. 38, která se zabývá pracovní neschopností převážně z hlediska příčin PN (diagnóz) a kde zdrojem dat je Česká správa sociálního zabezpečení. Rozdílnost některých ukazatelů v těchto dvou aktuálních informacích je dána nestejnými zdroji zpravodajských jednotek a různou metodikou (odlišné základní statistické jednotky).

S některými výsledky zpracování výkazu o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz za rok 2002 vás chceme v této aktuální informaci seznámit. Zdrojem všech údajů v této informaci je ČSÚ.

Průměrný počet nemocensky pojištěných osob (dále jen pojištěnců) se v roce 2002 proti roku 2001 snížil o 16 756 osob na 4 466 699 osob.

Rok	Průměrný počet nemocensky pojištěných osob		
	muži	ženy	celkem
2000	2 389 680	2 127 866	4 517 546
2001	2 373 440	2 110 015	4 483 455
2002	2 364 642	2 102 057	4 466 699

Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti (v úhrnu) poklesl proti předcházejícímu roku o 273 351 případů, tj. o 7,1 %, na 3 589 680, snížil se i počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti o 20 296 dnů na 110 410 839 dnů v roce 2002.

V roce 2002 připadalo na 100 pojištěnců 80,37 nově hlášených případů PN, tj. cca o 6 případů méně než v roce 2001, z toho pro nemoc to bylo 74,63 případů, pro pracovní úrazy 2,03 a pro ostatní úrazy 3,70 případů pracovní neschopnosti. Nejvyšší počet případů

pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců byl v roce 2002 v Libereckém kraji a to 89,02 případů, naopak nejnižší byl v Hlavním městě Praze 69,15 případů.

Délka trvání 1 případu pracovní neschopnosti se v úhrnu proti předchozímu roku prodloužila o 2,17 dne a dosáhla hodnoty 30,76 dnů, z toho pro nemoc 30,00 dnů, pro pracovní úrazy 41,69 dnů a pro ostatní úrazy 40,05 dnů.

V úhrnu se též mírně zvýšilo průměrné procento pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz z 6,748 v roce 2001 na 6,772 v roce 2002. U mužů to bylo z 6,258 na 6,323, u žen došlo k mírnému poklesu průměrného procenta PN ze 7,300 na 7,277. Průměrné procento pracovní neschopnosti pro nemoc je dlouhodobě vyšší u žen, u mužů je naopak vyšší jak pro pracovní, tak i pro ostatní úrazy. Následuje porovnání průměrného procenta pracovní neschopnosti v roce 2002 s rokem 2001:

Rok	Průměrné procento pracovní neschopnosti pro											
	nemoc			pracovní úrazy			ostatní úrazy			celkem		
	muži	ženy	úhrn	muži	ženy	úhrn	muži	ženy	úhrn	muži	ženy	úhrn
2001	5,418	6,938	6,133	0,333	0,118	0,231	0,507	0,245	0,384	6,258	7,300	6,748
2002	5,459	6,894	6,134	0,332	0,121	0,232	0,533	0,263	0,406	6,323	7,277	6,772

Nejvyšší průměrné procento pracovní neschopnosti, stejně jako v roce 2001, bylo v roce 2002 ve Zlínském kraji s hodnotou 8,015 (r. 2001 = 7,980) a v Moravskoslezském kraji s hodnotou 7,863 (r. 2001 = 7,861), nejnižší bylo v Hl. městě Praze s hodnotou 5,311. (r. 2001 = 5,315). Následující tabulka ukazuje přehled průměrného procenta PN podle krajů:

Kraj	Průměrné procento pracovní neschopnosti v roce 2002		
	muži	ženy	celkem
Hlavní město Praha	4,574	6,076	5,311
Středočeský	5,667	6,785	6,174
Jihočeský	6,24	7,534	6,845
Plzeňský	6,301	7,420	6,827
Karlovarský	6,233	7,231	6,717
Ústecký	6,291	7,373	6,796
Liberecký	7,101	8,389	7,723
Královéhradecký	6,354	7,803	7,032
Pardubický	6,396	7,448	6,893
Vysočina	6,396	7,572	6,926
Jihomoravský	6,867	7,615	7,222
Olomoucký	7,26	7,625	7,429
Zlínský	7,656	8,442	8,015
Moravskoslezský	6,323	7,761	7,863

Průměrné procento pracovní neschopnosti v členění podle okresů bylo nejvyšší v okresech Šumperk s hodnotou 9,094, Prachatice 8,959, Jablonec nad Nisou 8,870 a naopak nejnižší průměrné procento PN bylo v Praze 5 a 2 s hodnotami 4,305 a 4,727. U mužů bylo nejvyšší průměrné procento pracovní neschopnosti v okrese Karviná (8,838) a u žen v okrese Prachatice (9,641).

V členění podle institucionálních sektorů byl nejvyšší počet případů pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců v zahraničním sektoru 97,96 případů, nejvyšší hodnoty dosáhlo průměrné procento PN v soukromém sektoru a u osob samostatně výdělečně činných bylo nejdelší trvání 1 případu PN s hodnotou 45,96 dnů.

Podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) byl v roce 2002 nejvyšší počet případů PN na 100 pojištěnců (106,97 případů) a průměrné procento pracovní neschopnosti (9,376) ve stavebnictví, nejdelší trvání 1 případu PN bylo v odvětví zemědělství, myslivost, lesní hospodářství, rybolov s délkou trvání 37,20 dnů.

Vypracovala: Milena Asterová

Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v ČR (ČSÚ)

Rok	Pohlaví	Nově hlášené případy PN pro				Kalendářní dny PN pro				Počet případů PN na 100 pojištěnců pro			
		nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem	nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem	nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem
2000	muži	1 720 133	72 297	120 063	1 912 493	45 705 272	2 920 247	4 357 635	52 983 154	71,98	3,03	5,02	80,03
	ženy	1 832 246	20 609	46 837	1 899 692	51 007 186	860 607	1 879 515	53 747 308	86,11	0,97	2,20	89,28
	celkem	3 552 379	92 906	166 900	3 812 185	96 712 458	3 780 854	6 237 150	106 730 462	78,64	2,06	3,69	84,39
2001	muži	1 735 251	71 066	116 473	1 922 790	46 936 124	2 882 449	4 394 193	54 212 766	73,11	2,99	4,91	81,01
	ženy	1 871 787	22 214	46 240	1 940 241	53 429 800	905 243	1 883 326	56 218 369	88,71	1,05	2,19	91,95
	celkem	3 607 038	93 280	162 713	3 863 031	100 365 924	3 787 692	6 277 519	110 431 135	80,45	2,08	3,63	86,16
2002	muži	1 611 683	68 567	118 263	1 798 513	47 115 480	2 862 219	4 596 594	54 574 293	68,16	2,90	5,00	76,06
	ženy	1 721 987	22 300	46 880	1 791 167	52 893 079	925 857	2 017 610	55 836 546	81,92	1,06	2,23	85,21
	celkem	3 333 670	90 867	165 143	3 589 680	100 008 559	3 788 076	6 614 204	110 410 839	74,63	2,03	3,70	80,37

Rok	Pohlaví	Průměrné % PN pro				Počet dnů PN na 1 případ pro				Průměrný denní stav práce neschop. pro			
		nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem	nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem	nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy	celkem
2000	muži	5,226	0,334	0,498	6,058	26,57	40,39	36,29	27,70	124 878	7 979	11 906	144 763
	ženy	6,549	0,111	0,241	6,901	27,84	41,76	40,13	28,29	139 364	2 351	5 135	146 851
	celkem	5,849	0,229	0,377	6,455	27,22	40,70	37,33	28,00	264 242	10 330	17 041	291 613
2001	muži	5,418	0,333	0,507	6,258	27,05	40,56	37,73	28,19	128 592	7 897	12 039	148 528
	ženy	6,938	0,118	0,245	7,300	28,54	40,75	40,73	28,97	146 383	2 480	5 160	154 023
	celkem	6,133	0,231	0,384	6,748	27,83	40,61	38,58	28,59	274 975	10 377	17 199	302 551
2002	muži	5,459	0,332	0,533	6,323	29,23	41,74	38,87	30,34	129 084	7 842	12 593	149 519
	ženy	6,894	0,121	0,263	7,277	30,72	41,52	43,04	31,17	144 913	2 537	5 528	152 977
	celkem	6,134	0,232	0,406	6,772	30,00	41,69	40,05	30,76	273 996	10 378	18 121	302 495

Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v ČR v roce 2002 (ČSÚ)

- podle institucionálních sektorů

Sektor	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Počet případů PN na 100 pojištěnců	Průměrné procento PN	Průměrné trvání 1 případu PN ve dnech
Zaměstnanci ve veřejném sektoru	1 555 723	68,75	5,467	29,02
Zaměstnanci v soukromém sektoru	1 996 397	90,59	7,901	31,84
Zaměstnanci v ES pod zahraniční kontrolou	627 950	97,96	7,573	28,22
Osoby samostatně výdělečně činné	286 629	33,66	4,238	45,96
Celkem	44 666 699	80,37	6,772	30,76

Poznámka:

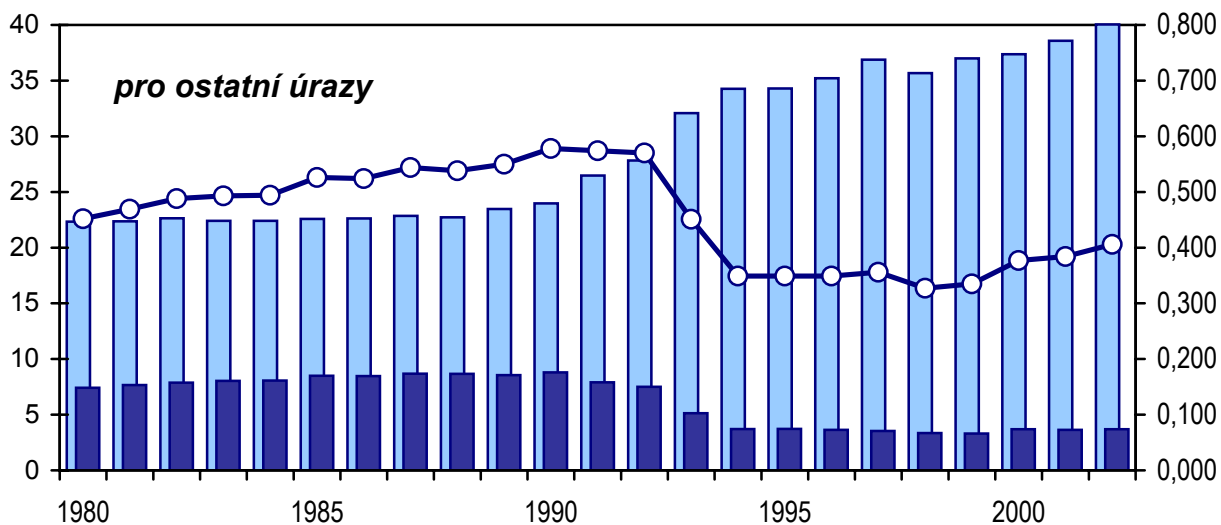
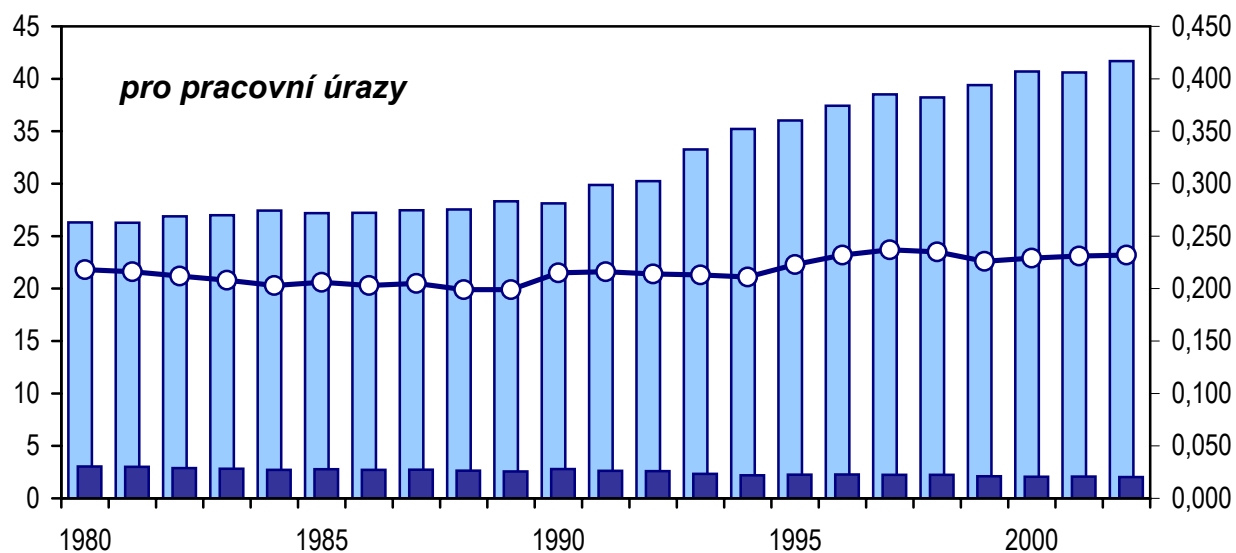
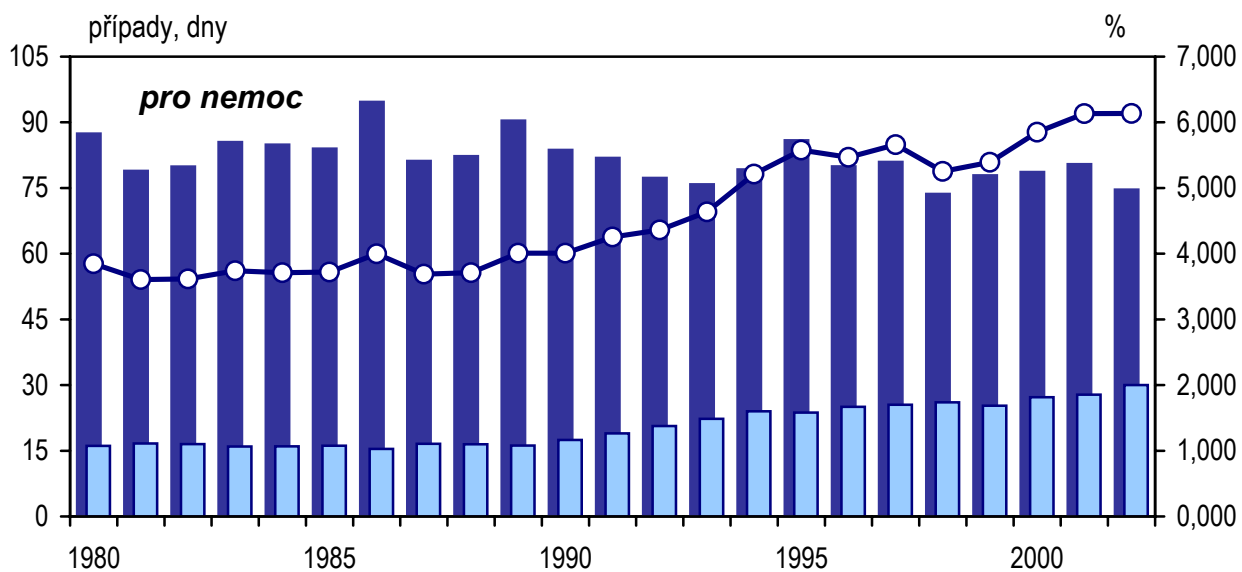
- veřejný sektor (státní a komunální)
- soukromý sektor (vč. družstev a zaměstnanců fyzických osob nezapsaných do obchodního rejstříku a bez OSVČ)
- sektor zahraniční (ekonomické subjekty pod kontrolou zahraničních vlastníků)
- osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)

Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v ČR v roce 2002 (ČSÚ)

- podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ)

OKEČ	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Počet případů PN na 100 pojištěnců	Průměrné procento PN	Průměrné trvání 1 případu PN ve dnech
Zemědělství, myslivost, lesní hospodářství, rybolov	145 670	82,28	8,386	37,20
Zpracovatelský průmysl, dobývání nerost. surovin	1 114 259	106,27	8,887	30,52
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	65 460	60,80	4,972	29,85
Stavebnictví	152 130	106,97	9,376	31,99
Obchod, oprava motor. vozidel; opravy spotřeb.zboží	254 459	91,15	7,403	29,65
Pohostinství a ubytování	40 837	90,28	7,671	31,01
Doprava, skladování a spoje	262 471	78,96	6,895	31,87
Peněžnictví a pojišť., činnosti v oblasti nemovitostí	284 722	74,47	5,858	28,71
Veřejná správa; obrana; povinné sociální zabezpeč.	284 565	77,70	5,094	23,93
Školství	213 240	62,06	4,209	24,75
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	231 449	70,74	6,004	30,98
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	95 883	71,67	5,570	28,37
Nezjištěno	1 321 554	61,23	5,621	33,51
Celkem	4 466 699	80,37	6,772	30,76

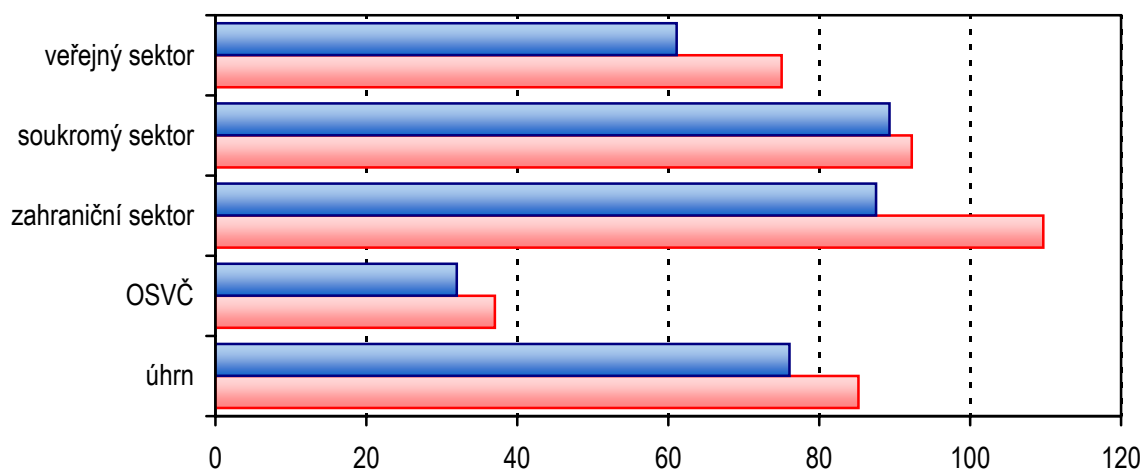
Vývoj základních ukazatelů pracovní neschopnosti

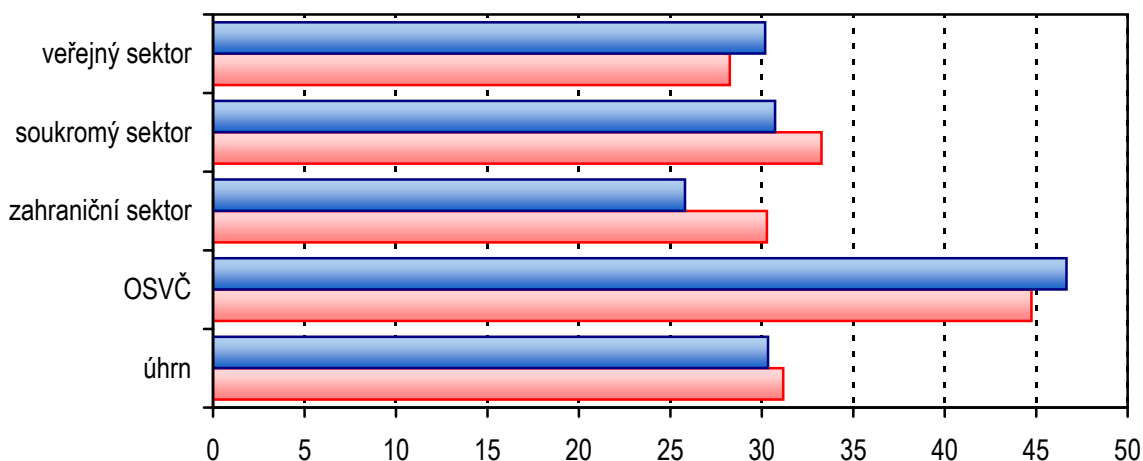
prům. trvání 1 případu ve dnech
 počet případů na 100 poj.
 prům. procento PN

Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle institucionálních sektorů v roce 2002

počet případů PN na 100 pojištěnců

průměrné trvání 1 případu PN ve dnech

průměrné procento PN

